

Várakozásokkal volt tele az egész nap. Mindjárt azzal kezdődött, hogy Sztankó Pál elcsúszta a törzsi ifjúsági titkárt, amint éppen küllőférezett valamerre, s behúzta az irodába.

VÉRIBEN VAN

VARGA IMRE

— Te izé, Dombi Pali, vagy mi, ahétszentséget, hallod, ennek a vénemberek szövetségének! Úgy elmegyek innét, te, itt hagyom én ezt az egész bagázst, hogy! Hallod, hogy üvöltözik odabent a három díszpinty? Seres Gabri, Háló István meg Vábási Sadri bátyád! Megint ellopták a lovak abrakatengerijét! Ók vannak hárman a nagy hodályban, most aztán egymás haját cibálják. Te loptad, te loptad, te loptad. Mindig a másik. És én legyek köztük az elnök! Paligyerék, édes Paligyerékem, úgymint KISZ-bizottság, tegyetek már valamit, hogy ezt az átkozott tengerilopást likvidáljuk. Erted, édesgyerekeim, te mint KISZ-bizottság!

Akire gondol az ember ilyen szigorúan titkos politikai munkában, az persze mind tekergeti a nyakát. Torma Gyuri a földszív előtt szállt le a gépről, s mindjárt hazudta, akár könnyből olvasná: néki egy Csabaszéli asszonnyal lenne összejönnivalója az estéli órákban, mivel annak a férjét ellette a fene disznótorozni Szekszárdra az édestestvérehez, persze, bort is szerez a pasas, de ahogy

nem mikor dugig telt, komótosan begombolkozott, s szétrakogatott lábbal megindult kifelé.

Mint az egyszakadás-földindulás, omlottak a fiúk a nyakába. Ordítottak. Megragadták. Torma Gyuri öklét emelte, hogy tarkón csapja Sívó bácsit, mintha nyúl lenne. Dombi pedig kiabált közben: — Nem sül ki a szeme? A csósz! Pont maga...
— Mit akartok, he? — rázta meg magát az öreg, s ijedelme fölérte a felismerés: idevaló gyerkőcök ezek csak! — Nem letetek menyecskét, s inkább az éjjeliórral kötözködtek? Nana, gyerünk, haza, nincs itt semmi keresnivalótok...

Röviden: még neki állt fejebb. No, cepelték az irodába. A kulcs kezük-ügyében volt, kinyitották az ajtót, be az öreget, aztán még bejebb, odaszorították az elnök fehér csomagolópapírral fedett íróasztalához.

— Mit akartok? Szolgálatban vagyok, hé! Erresszettek! Nem érek én rá cicázni veletek!

Csak amikor a sliccét tépte fel Torma, akkor ereszkedett alá a magas hangja. Aztán már maga húzogatta elő nadrágjából, kabátja zsebéből a

sincs, tyúkot se tart. Minek? Vagy ő lenne az életre való ember? Nem Dombi Pali? Mert Dombi Pál jámboran csak bújja, falja a könyveket, a sofőri könyvecskéjével is boldog anyagbeszerző a tsz-ben, hisz nincs második tehergépkocsira pénzük, s a mennyben érzi magát, mert olvashat... A vén Sívó meg? Emelgeti csendesen, szorgalmasan minden szolgálattételben a napi negyvenhét csó tengerit.

Arra eszmélt: csendesen, kitaróan kopogtatnak. Előbb nem értette, mért az elnök szobája felől hallik a kopogtatás. Aztán serkent mindenre. A vén Sívó kocogtatott.

— Mit akar kend?

— Erressz ki egy percre, Dombi Pali. Félredologra. Nem szökök meg, ne félj.

Csakugyan, kiskabátban volt. Hadd menjen, legyintett a fiú. Kij is slatyogott az öreg, nemsokára topogott is vissza, mint aki erősen fázik. Még oda is szólt.

— Zárhatod az ajtót, hé! — Még csak nem is sejtette, gúnyolódik-e ezzel, vagy egyre komolyabban fogadja az előzetes letartóztatást.

Kisvártatva aztán motorpukkgógas hallott, megérkezett Sztankó, Torma. Siettek be, Sztankó álmos volt, mérgesen füstölgő, mint a bomba robbanás előtt.

— Hol az a vén gazember? — topant be máris a fogolyhoz.

— Itt van ni, Tessék nézni, Miska bácsi. Negyvenhét csó — mutatott Torma Gyuri az asztal felé, de keze a mondat közepén bizonytalankodni kezdett. A tengericsövek eltűntek.

— Hová lett, hé? — kiáltott ijedten Dombi is, veszélyben érezte egyszerre a becsületét. Irtozatos kutatásba kezdtek. Az öreg nadrágjában, télikabátjában, a kályha körül, a hamu közt, sehol, sehol. Csupán kajsa mosoly az öreg bajusza alatt. Akkor mondta el Dombi a kimenetelt.

Sztankó elnevette magát. — Ó, az öreg itt lakik a szomszédban, te! — S máris megereedt. Mentek, akár egy fogolyvivő járór. Még készségeskedett is Sívó. — Tessék, tessék. — Hanem Sztankó ment egyenesen a kenyérfőzőkhöz, felemelte a tetejét. Ott volt halomban a negyvenhét csó.

Nevetett az elnök, nevetett, aztán kínálás nélkül leült. Megtörölte homlokát. Már nem is mutatkozott mérgesnek. Csak fújtatott. Csendesen beszélt.

— Szóval akkor, Sívó bátyám, úgy lesz. Én magam javasolom majd a legközelebbi igazgatósági ülésen, hogy kendtől szedjük be, bizottságilag az elcsórt tengerimennyiséget. Aztán át tesszük kendet a kosárfonó részleghez. Hozzá még levonunk tíz munkaegységet. Birságnak. Érti? De még irtó kedvem lenne jól képen is törölni kendet, Érti, Sívó bátyám?

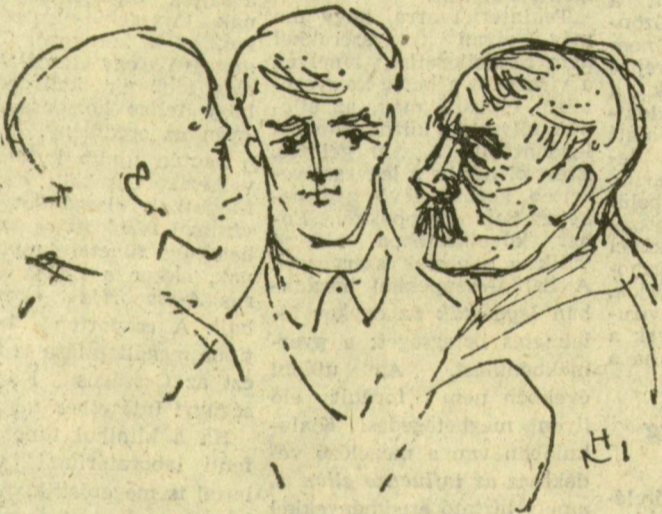
Dombi zavarodottan bámult Sztankóra. Nem fért fejébe, mért ilyen nyugodt, mondhatni se hús, se hal az elnök ebben a szentenciamondásban?! Nem és nem fért lelkes, KISZ-titkári fejébe ez az ügymenet!

Bizisten legszívesebben rákiáltotta volna Sztankóra felgyulladt gyanúját: tán csak nem védi maga is ezt a vén lókotót?! Annnyit azért már tanult a politikai magaviseletről, hogy ilyesmit nem ajánlatos szemébe mondani nálánál súlyosabb egyéniségnek. — De hisz Sívó Mátyás rendszeresen, szisztematikusan lopkodta a tengeriket, Sztankó elvtárs! És akkor maga...

— Szisztematikusan! Persze. A vérriben van, te! Nem érted? Csósz volt ez az uradalomban. Nálunk is. Ez a ház, mindene, ilyesmiből van. Azért! Vérriben van, és lop, csór, csakliz, szerez. Majd figyelj a fűzfásoknál is. Hanem ott is körmére ütnek. Vérriben van, na! Mi mást tehetünk vele?

Álltak négyen, némán, kicsit fáradtan. Sívó pedig, mikor látta, hogy Sztankó cigarettáért nyúl, kitarította kezét. Sztankó pedig szó nélkül adott neki. Dombi Pál csak forgatta fejét, a kezek nyugodt járása szerint, s ettől egyszerre minden összekavarodott benne. Egy vers jutott eszébe, amiben arról van szó, hogy a tulajdon — lopás, és akkor ez a ház is, a kiskert is, és minden, minden. És Sztankó tudja ezt, és nem hörög, nem öklözi az eget, csak egykedvűen, a meleg otthonából kiráncigálásért kicsit mérgesen cigarettázik, s természetesen ad a tolvajnak is. Sívó Mátyásnak, akinek mindegy, hogy Wenckheim, vagy mink. Mert a vérriben van.

S ők maguk nem is vették észre, hogy ösztönös megborzással viszább húzták a gyalogszékeiket az egykedvűen cigarettázó öreg csósztól. Valami olyan irtózáttal, ahogyan az egészséges, tiszta fiatalok hátráltszokták a gyógyíthatatlan betegek. Nem akarják elkapni a kórt.

meghallotta: bunyóra is akad kilátás, egyszerre komolyabban kezd érdeklődni, elvégre az a Csaba-széli asszony most éjjel aludhat nyugodtan. Nem először kopogtatna be hozzá úgyszólván Torma Gyuri.

Segítség tehát így sikeredett. Meg úgyis, hogy Háló István behordott délig nagy halom szalmabálát, s úgy rakta a sarokba, hogy takaros kunyhó formálódott belőle. Aztán három után, amikor szürkülni kezd a nappal, s Tamás apostol nevenapja táján kimeletlen korán ráfekszik az este a környékre, szép kettesben a fiatalok bebújtak, éspedig Dombi Pali és Torma Gyuri a bálák alá, s leskelődtek a jó melegből ki a setét istállóba. Kifejezetten olyan volt az egész, mintha moziban ülnének. Különösen az lett, amikor a villanyt felkattantotta a két állatgondozó, Vágási és Seres Gabri. Kész gyönyörűség volt, ahogy ezek nagy-gyanútlanul ténferegtek, tettek-vettek, szuszmozgáltak, megálltak, cigarettát dugtak a szájukba, néha káromkodtak, nagyokat csaptak vasvillával egy-egy lóra. Vágási arra sem volt rest, hogy leállt az istálló sarkába nagy otthonosan, s odavizelt. Ha tudta volna!

Az igazi film azonban csak ezután kezdődött. A két állatgondozó ugyan is kést fogott, kiment a hátsó ajtón. Nyilvánvalóan a távoli kazlakhoz battyogtak. S alig csattant hátuk megett az ajtó, azon nyomban kinyílt a két mozinéző melletti másik, és kezét dörgölvé, hangosan kongatva kérés csizmáit, belépett az éjjeliór. Sívó Matyi bácsi. A emlékezetes figura az öreg. Nincs olyan közgyűlés, hogy fel ne állna, ne mondana valamit: hogy is volt Wenckheim idején, meg Kárász főintéző úr alatt. Mert ő ismerte ám azokat, azt is látta, hogy ütköztek meg a vereskatónak a királyi román katonákkal a Malomasszonykertnél, ő is kapott akkor döze-csecsincset, akár meg is mutatja, de olyankor az asszonyok ráacsítanak: a kutya se kíváncsi már a kendére, vénség...! Fázott az öreg, vagy tette, mindegy; csapdosta nagyhangosan tenyerét a hóna alá, s hangosan köszönt. — Itt vagytok, emberek? Nem lagytatok még meg?

Hanem amikor meghallotta a semmi választ, akkor lett csak egyszeriben érdekes a vén Sívó! Legényesen odakocogott az abrakos ládához, szét a kabátot, fiatalosan kigombolta a nadrágja sliccét, s csak úgy tömte, dugta a tengeri csöveket befelé.

— Tyhú, az anyja jóistenfenéjét! — felejtette egyszeriben a jó nevelést és a gimnáziumi érettséget Torma Gyuri. — Megyek és úgy... Dombi Pali visszanyomta. — Várd végig, siketfajd! Majd ha erre jön! — Vártak hát, lesték tovább az öreget. Az meg csak tömte nadrágja szarát, olyan módszeresen és furge kézzel, akár a sietős asszonyok a liba torját. Ha-

tengerit. Negyvenhét ritka szép csó került az elnök tisztá asztalára.

Ijedt csudálkozással nézte a két fiatal az öreget, aki meg teljes ártatlan tekintettel meredt rájuk vissza. Sehogysem értették egymást.

— Hát kell ez magának? Ettől gazdagszik meg? — rázta meg Torma Gyuri az öreget.

— Tréfa ez, te. Nem érted? Vicc. Vágásiékát ijesztgetem...

Dombinál is elszakadt erre a türelem fonala. — Ez vicc magának? Azt hiszi, nem tudjuk, hány mázsa vándorolt így el? Téved! Nagyon téved most, apuskám! Gyuri, azonnal nyargalj Sztankó elvtársért. Maga meg ide üljön! Innét pedig ne mozduljon, mert! Érti? Megvárjuk szépen az elnököt... Majd megmondja Sztankó elvtárs, mi ebben a vice!

Az öreg felrántotta bal vállát, aztán letelepedett nagy nyugodtan.

— Jó — mondta. — Így is telik a szolgálat...

A fiatal Dombi mi? tehetett: ráfordította a kulcsot. Idegesen járkált ide-oda. Hogy ilyen hidegvérű a vén tolvaj! Cinikus, egyenesen cinikus! Háborgásában vette észre a kályhát is. Olyan két szobára szóló, alacsony cserépkályha volt ez, errefelé gyártja egy szeghalmi maszek kályhámester. No, öreg, örült meg az ötletnek, most megajtsom neked a gyehegnát! És rakni kezdett a tűzre. Ölnyi szikkadt, sárgás akácfa volt a kályha tövében. Olyan fertelmes meleget csíhott rövid óra alatt, hogy lehányta magáról ő maga is a télikabátot, de még a kiskabát is levándorolt. Ráért, spekulált, Sztankóék csak késtek. Kíváncsi lett volna az öregre, vajon mit tesz most, de nem volt mérseze benyitni rá. Sajnálta is. Vén uradalmi cseléd volt, öregem lett földje, háza, mi-

SIMONYI IMRE:

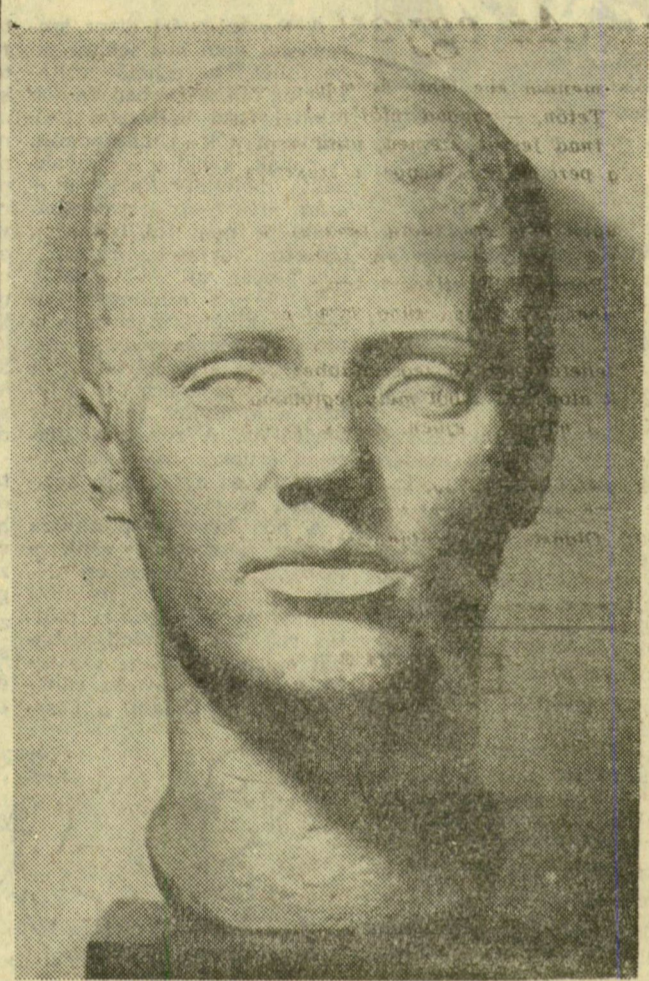
Együgyű dialógus

Ha két ember szereti egymást, mi történik akkor, barátom?
Ha két ember szereti egymást akkor: két emberrel több szenved, barátom.

Ha egy ember szeret egy másit, mi történik akkor, barátom?
Ha egy ember szeret egy másit akkor: a másik boldog, barátom.

S ha akadály van, s az egyik nem igyózi le mi történik akkor, barátom?
Ha akadály van, s aki nem gyózi le: az az akadályt szereti, barátom.

A szegedi téli tárlatról

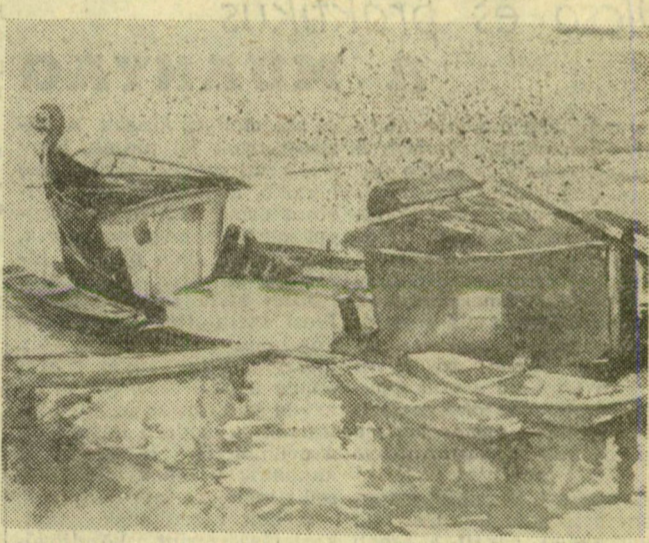
TÓTH SÁNDOR

NŐI FEJ

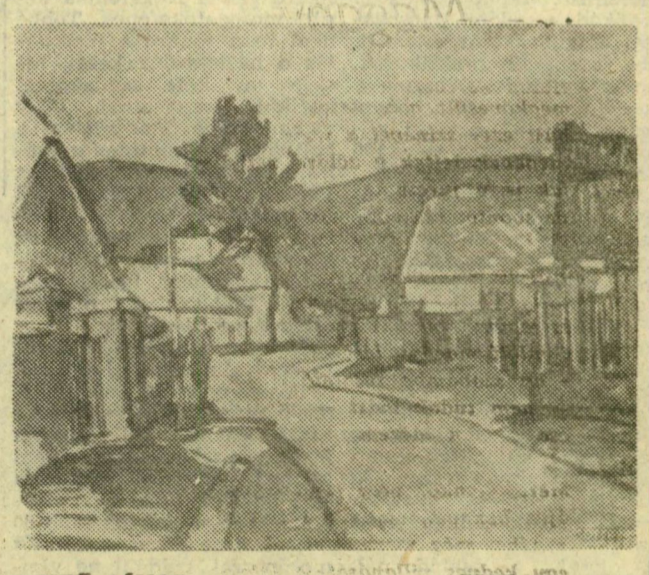
FONTOS SÁNDOR

TÉLI TAJ

BÁNSZKI TAMÁS

HALÁSZBÁRKÁK

SZEKFŰ JÁNOS

CSOPAKI UTCA